

Maade, at det giver en rigelig Løn for det Arbejde, der anvendes derpaa. Jeg vil i denne Forbindelse sige angaaende Talen om god Jord og daarlig Jord, at i vore Dage er dette ret relativt. Jeg har mange Steder set god Jord og endnu flere Steder daarlig Jord blive dyrket paa en saadan Maade, at den har givet et rigt Udbytte. Jeg har ogsaa set Tilfælde, hvor saavel god som daarlig Jord har givet daarligt Udbytte. Resultatet skyldes den Maade, hvorpaa de vedkommende have forstaaet at behandle deres Jord.

Det ærede Medlem fra Køge sagde saa angaaende Kravet om Ekspropriation, at det er et fuldstændig berettiget Krav, Husmændene der have stillet, og saa vidt jeg forstod, gjorde han det til sit. Men da det ærede Medlem skulde godtgøre, hvorledes en saadan Ekspropriation skulde finde Sted, sagde han bl. a.: Naturligvis skal der ikke eksproprieres, som om vi var Idioter, man skal ikke gribe ind og tage Havelodden eller Toftlodden. Det ærede Medlem sagde bl. a., at det var maaske ganske retfærdigt at ekspropriere efter Ejendomsskyldvurdering, men senere sagde han: Jeg tager et Gennemsnitstal, en Landejendom, som er i et samlet Hele vurderet til 300 Kr. pr. Td. Land. Selvfølgelig, siger det ærede Medlem, ekspropriere vi ikke den bedste Jord til 300 Kr. pr. Td. Land, og det er vel heller ikke Meningen, at man, som det ærede Medlem talte om i samme Forbindelse, overhovedet skal ekspropriere til 300 Kr. pr. Td. Land. Men det viser, at man ikke kan ekspropriere ved at lægge Ejendomsskylden til Grund, det er ganske umuligt af et samlet Hele at tage et Gennemsnitstal. Det vilde være i højeste Grad uretfærdigt at sige: Saaledes skal Prisen være paa denne Jord.

Det ærede Medlem gjorde sig ogsaa fortrolig med, at man skulde ud til Ud-kanten med disse Lodder, og saa skulde man æde sig ind efter, og det er den rigtige Maade at tage det paa. Men saa skal man ikke i samme Øjeblik sige, at Ud-lodderne er det urimeligt at tænke sig, at Landarbejderen skulde have. Det kan være, at de købe disse Lodder for dyrt, jeg ved det ikke, tør ikke sige noget derom, men de Tal, som Ordføreren nævnede forleden, var for mig et Vidnesbyrd om, at der ikke var handlet saa særlig galt. Jeg hørte nok, at det ærede Medlem fra Skjoldlev (J. Nielsen) i Gaar sagde, at han kendte Stats-husmandsbrug, der laa paa saadanne Ud-lodder, og at det var ret urimeligt. Ja, der er sikkert ingen Tvivl om, at der trods

alt kommer Mennesker til at bo paa disse Statshusmandslodder, som ikke have den fornødne Forstaaelse, Dygtighed og Energi til at dyrke dem saaledes, at de blive, hvad man har tænkt sig, de skulde være. Det er selvfølgelig.

Jeg vil gøre den Henstilling til det Udvalg, som bliver nedsat om denne Sag, at man gennem Landbrugsministeriet henter Oplysning om, hvorledes Renter og Afdrag ere gaaede ind. Jeg tror, det har sin Betydning at faa dette at se, thi ogsaa det kan være et Fingerpeg til Bedømmelse af, hvorledes Husmændene leve paa disse Statshusmandslodder. De Herrer, som have været saa ivrige efter at kræve Ekspropriation her, have sikkert tænkt adskilligt for lidt over, hvorledes en Ekspropriation skal finde Sted. Skulde man i det hele gaa dertil i Henhold til en Lov som denne, ser jeg ikke rettere, end at den eneste Mulighed var at ekspropriere den hele Ejendom og saa sælge bort derfra igen. Men da vil man komme til at begynde ude fra og nærme sig Hovedparcellen ind efter, altsaa udstykke paa den Maade, man har angrebet saa stærkt, og hvorom man har ment, det var noget, man kunde benytte som et Agitationsnummer. Jeg betragter det udelukkende som et Agitationsnummer, intet andet. Ekspropriation af Jord er maaske nok en Opgave, som man til sin Tid maa gaa til, men det ærede Medlem fra Esbjerg (Bluhme) havde Ret, da han forleden Dag sagde, at der var liden eller saa at sige ingen Grund til at ekspropriere Jord for Tiden, fordi der var Jord nok. Jeg vil ogsaa sige, at saa længe der er Jord at faa til Købs, er der ingen Grund til at gaa til Ekspropriation. Thi at tro, at man ved Ekspropriation kan skaffe billig Jord, er en Illusion, som jeg ikke begriber, nogen kan gøre sig til Talsmand for. Ekspropriation kan ikke give billig Jord, naar man ikke vil være uretfærdig mod den Mand, som ejer den, og det har altid været Grundprincippet, naar man eksproprierede, at man ikke maatte være uretfærdig. Men den Dag, da der ikke kan skaffes Jord til Landarbejderne, kan man sige, at Almenvellet kræver, at den skal skaffes, og man maa finde en Form derfor. Men det er sikkert ikke den Form, de Herrer have tænkt paa.

Jeg har en Bemærkning at gøre i Anledning af, hvad der er fremkommet fra forskellige Sider, jeg tror sidst fra det ærede Medlem fra Sæby (Anders Nielsen), der talte om, at han havde 2—3 Millioner Kr. — hvilket man godt privat kunde faa